

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 28 mars 2023

452/2023

Lag om ändring av tvångsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i tvångsmedelslagen (806/2011) 5 kap. 9 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 101/2018,

ändras 2 kap. 1 § 2 mom. och 10 §, 3 kap. 14 § 2 mom., 15 § 1 mom. och 16 § 1 mom., 4 kap. 1, 2 och 4 §, rubriken för 5 kap. 4 § samt 5 kap. 6 § 1 mom. och 7, 8 och 10 §, 6 kap. 2 § 2 mom., 4 §, 5 § 1 mom. och 8 § 2 mom., 7 kap. 4 § 1 mom., 12 § 2 mom. och 14, 15 och 21 §, rubriken för 7 kap. 23 §, rubriken för 8 kap. 14 §, rubriken för 8 kap. 18 § samt 8 kap. 23 §, 9 kap. 3 § 1 mom., 10 kap. 3 § 1 och 2 mom., 4 § 1 mom., 5 §, 6 § 1 mom., 7 § 2 mom., 9 och 14 §, 15 § 1 mom., 16 § 2 mom., 23 § 2 mom., 25 § 2 mom., 27 § 2 mom., 28 § 2 mom., 29 § 1 mom., 31 § 1 mom., 35 § 1 mom., 39 § 1 mom., 40 § 1 mom., 42 § 1 mom., 43 § 3 mom., 48 § 1 mom., 52 §, 56 § 2 mom., 57 och 58 §, 60 § 1 mom., 63 § och 65 § 1 mom. samt 11 kap. 4 § 1 mom. 8 punkten,

av dem 4 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 396/2015, 4 kap. 4 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 232/2022, 5 kap. 6 § 1 mom. sådant det lyder i lag 101/2018, 5 kap. 8 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 101/2018, 6 kap. 4 § och 7 kap. 14 och 15 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 357/2016, 7 kap. 21 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 434/2017 och 899/2020, 10 kap. 3 § 1 mom., 6 § 1 mom. och 39 § 1 mom. sådana de lyder i lag 587/2019, 10 kap. 3 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1268/2021 och 732/2022, 10 kap. 5 och 9 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 1146/2013, 10 kap. 14 § sådan den lyder i lagarna 628/2015 och 1268/2021, 10 kap. 15 § 1 mom. och 40 § 1 mom. sådana de lyder i lag 628/2015, 10 kap. 27 § 2 mom. sådant det lyder i lag 732/2022, 10 kap. 48 § 1 mom. och 65 § 1 mom. sådana de lyder i lag 112/2018, 10 kap. 52 § sådan den lyder i lag 737/2015, 10 kap. 56 § 2 mom., 58 § och 60 § 1 mom. sådana de lyder i lag 1146/2013, 10 kap. 57 § sådan den lyder i lagarna 112/2018 och 624/2019 samt 11 kap. 4 § 1 mom. 8 punkten sådan den lyder i lag 509/2019, och

fogas till 5 kap. en ny 5 a §, till 8 kap. 18 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 1146/2013, ett nytt 4 mom., till 8 kap. en ny 29 a §, till 10 kap. 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 875/2018 ett nytt 3 mom., till 10 kap. 15 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 628/2015, ett nytt 4 mom., till 10 kap. 38 § ett nytt 3 mom. samt till 11 kap. nya 1 b och 2 a § som följer:

Gripande, anhållande, häktning och häktningsarrest

1 §

Polismans rätt att gripa

En polisman får också gripa den som är misstänkt för brott och som enligt beslut ska anhållas, häktas eller gripas för fästande av anordningar för övervakning av förstärkt reseförbud. En polisman får dessutom under tiden för huvudförhandling eller beslutsprövning i domstol gripa en svarande vars häktning begärts i samband med dom, om det behövs för att förhindra att svaranden avlägsnar sig.

10 §

Underrättelse och beslut om anhållande

Den som har anhållits ska utan dröjsmål när beslutet om anhållande har fattats eller han eller hon har gripits med stöd av ett förordnande om anhållande informeras om orsaken till anhållandet.

Bestämmelser om underrättelse om anhållandet till den anhållnes närstående eller någon annan finns i 2 kap. 2 § 2 mom. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen.

Beslut om anhållande ska fattas skriftligen, och i beslutet ska det i korthet lämnas uppgifter om det brott som den anhållne är misstänkt för och om grunden för anhållandet. En kopia av beslutet om anhållande ska utan obefogat dröjsmål lämnas till den anhållne.

Domstolsförfarande i samband med häktningsärenden

14 §

Utsättande av tid för väckande av åtal

Om den tid som har satts ut för väckande av åtal visar sig vara för kort, kan den domstol som behandlar åtalet förlänga tiden på begäran som åklagaren framställt senast fyra dagar före den utsatta tidens utgång. Domstolen ska ta upp ärendet utan dröjsmål och avgöra det inom den utsatta tiden. Den häktade och hans eller hennes biträde ska ges tillfälle att bli hörda med anledning av begäran. Den häktade ska höras personligen om han eller hon vill det. Ärendet får avgöras i kansliet utan behandling vid sammanträde, om domstolen anser att det är lämpligt och den häktade samtycker till begäran om behandlingssätt.

15 §

Ny behandling av ett häktningsärende

Om den som är misstänkt för ett brott har häktats, ska den domstol som behandlar åtalet, på begäran av den häktade och tills domen ges, utan dröjsmål och senast fyra dygn efter det att begäran framställdes ta upp häktningsärendet till ny behandling. Innan åtal väcks får ärendet behandlas på nytt också av den tingsrätt inom vars domkrets den ort där den

häktade förvaras finns. Ett häktningsärende behöver dock inte tas upp till ny behandling tidigare än två veckor efter den föregående behandlingen. Om huvudförhandlingen har skjutits upp på grund av att en svarandes sinness tillstånd undersöks, behöver svarandens häktningsärende inte tas upp till ny behandling under den tid huvudförhandlingen är uppskjuten.

16 §

Bestämmande om häktning i vissa fall

Om domstolen i ett mål där en svarande är häktad ställer in eller skjuter upp huvudförhandlingen eller bestämmer att ny huvudförhandling ska ordnas, ska den samtidigt besluta om det finns förutsättningar enligt 2 kap. 11 § 1 mom. för fortsatt häktning.

4 kap.

Begränsning av kontakter

1 §

Förutsättningar för begränsning av kontakter

Medan förundersökning pågår kan den gripnes, den anhållnes och den häktades kontakter med någon viss annan person begränsas, om det finns anledning att misstänka att kontakterna äventyrar syftet med gripandet, anhållandet eller häktningen. Kontakterna kan också begränsas medan åtalsprövningen och rättegången pågår, om det finns grundad anledning att misstänka att kontakterna allvarligt äventyrar syftet med häktningen.

Av särskilt vägande skäl kan kontakterna med andra personer begränsas allmänt, utan att de personer anges med vilka kontakterna begränsas. Begränsningen av kontakterna gäller då i högst 60 dagar från det att personen berövades sin frihet. Domstolen kan förlänga denna tid med högst 30 dagar åt gången, om en anhållningsberättigad tjänsteman begär detta senast en vecka innan tiden löper ut. Domstolen ska utan dröjsmål ta upp ett ärende som gäller förlängning av tiden och avgöra det inom den föreskrivna tiden. Den som omfattas av begränsningen av kontakterna ska ges tillfälle att bli hörd med anledning av yrkandet. I övrigt iakttas vid handläggningen av ärendet i tillämpliga delar vad som i 3 kap. 6 § 1 och 4 mom. föreskrivs om handläggning av häktningsärenden.

Kontakter med en sådan advokat, ett sådant offentligt rättsbiträde eller ett sådant rättegångsbiträde med tillstånd som avses i 15 kap. 2 § 1 eller 5 mom. i rättegångsbalken får inte begränsas. Kontakter får inte heller begränsas med förvaringslokalens eller fängelsets personal, med en myndighet som utövar tillsyn över förvaringslokalens eller fängelsets personals verksamhet, med ett organ som utövar tillsyn över iakttagandet av de mänskliga rättigheterna hos vilket den frihetsberövade enligt internationella avtal har besvär- eller klagorätt eller med någon annan myndighet. Kontakter med nära anhöriga eller andra närstående och kontakter med den beskickning som avses i 9 kap. 12 § i häktninglagen (768/2005) får begränsas endast av särskilt vägande skäl som hänför sig till utredning av brottet. Kontakter med nära anhöriga får begränsas endast i den utsträckning det är nödvändigt för syftet med gripandet, anhållandet eller häktningen.

Kontakterna får inte begränsas i större utsträckning eller under längre tid än nödvändigt.

2 §

Omfattningen för begränsning av kontakter

Den gripnes, den anhållnes och den häktades brevväxling, användning av telefon, besök och andra kontakter med eller samvaro med andra ska förhindras i fråga om de personer med vilka kontakterna har begränsats. Domstolen kan dock bestämma att kontakter på ett eller flera av dessa sätt tillåts trots begränsningarna.

Om ett brev, en annan postförsändelse eller ett meddelande inte befordras till mottagaren på grund av en i 1 mom. avsedd begränsning av kontakter, ska avsändaren utan dröjsmål underrättas om saken, om inte detta äventyrar syftet med begränsningen av kontakterna. Vidare ska mottagaren utan dröjsmål underrättas om saken, om det är fråga om den person som omfattas av begränsningen av kontakterna och om inte detta äventyrar syftet med begränsningen av kontakterna. Ett brev, en annan postförsändelse eller ett meddelande som inte befordras till mottagaren ska returneras till avsändaren eller ges till den frihetsberövade när begränsningen av kontakterna upphört.

Vid övervakningen av den gripnes, den anhållnes och den häktades kontakter iakttas bestämmelserna om övervakning av brevväxling, telefonsamtal, elektroniska kontakter och besök i 8 och 9 kap. i häktninglagen och i 6 och 7 kap. i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen.

4 §

Beslut om begränsning av kontakter

Beslut om begränsning av kontakter under gripandet och anhållandet ska fattas av en anhållningsberättigad tjänsteman. Beslut om begränsning av kontakter i samband med häktning och om dess fortsatta giltighet ska på framställning av en anhållningsberättigad tjänsteman eller av enhetschefen för fängelset fattas av den domstol som beslutar om häktningen. Före domstolens avgörande kan enhetschefen för fängelset på framställning av en anhållningsberättigad tjänsteman eller, om den häktade har placerats i en förvaringslokal hos polisen, den anhållningsberättigade tjänstemannen temporärt besluta om begränsning av kontakter.

Om domstolen med stöd av 3 kap. 9 § skjuter upp handläggningen av ett ärende som gäller häktning av en anhållen, ska domstolen besluta huruvida den temporära begränsning av kontakter som påförts den anhållne ska fortsätta att gälla eller ändras. Begränsningen av kontakter och dess grunder ska omprövas i samband med den nya behandling av häktningsärendet som avses i 3 kap. 15 §.

Beslut om begränsning av kontakter i de situationer som avses i 2 kap. 11 § 3 mom. ska på framställning av åklagaren fattas av den domstol som beslutar om häktningen.

Den i 1 mom. avsedda tjänsteman som beslutar om eller har rätt att göra en framställning om begränsning av kontakter ska utan dröjsmål slopa begränsningen av kontakter till den del det inte längre finns förutsättningar för den.

Brottspåföljdsmyndigheten ska underrättas om ett beslut om begränsning av kontakter.

452/2023

5 kap.

Reseförbud

4 §

Myndighet som meddelar reseförbud samt prövning som gäller reseförbud

— — — — —

5 a §

Fästande av anordningar för övervakning av förstärkt reseförbud

Domstolen kan bestämma att den som meddelats förstärkt reseförbud ska infinna sig i fängelset, hos byrån för samhällspåföljder eller på någon annan ändamålsenlig plats för fästande av i 2 kap. 12 d § avsedda tekniska anordningar för övervakning av förstärkt reseförbud.

Domstolen kan bestämma att den som meddelats förstärkt reseförbud ska gripas eller hållas gripen tills anordningarna har fästs i enlighet med 1 mom., om de kan fästas omedelbart efter domstolens beslut.

6 §

Tillstånd till undantag

En anhållningsberättigad tjänsteman får av grundad anledning i enskilda fall bevilja den som meddelats reseförbud tillstånd till smärre undantag från en skyldighet som anges i beslutet om reseförbud. En anhållningsberättigad tjänsteman får av grundad anledning i enskilda fall och, när det är möjligt, efter att ha hört undersökningsledaren bevilja tillstånd till smärre undantag från en skyldighet som anges i ett beslut om förstärkt reseförbud, om det inte är fråga om ett beslut om förstärkt reseförbud enligt lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om övervakningsåtgärder som ett alternativ till tillfälligt frihetsberövande och om tillämpning av rambeslutet (620/2012). Brottspåföljdsmyndigheten ska utan dröjsmål underrättas om ett tillstånd till undantag som gäller ett förstärkt reseförbud.

— — — — —

7 §

Ändring av innehållet i beslut om reseförbud

Det i 2 eller 2 a § avsedda innehållet i ett beslut om reseförbud får ändras till följd av förändrade omständigheter eller av andra viktiga skäl. Vid ändringen iakttas vad som i 4 § föreskrivs om den myndighet som meddelar reseförbud. En anhållningsberättigad tjänsteman kan dock alltid fatta beslut om lindrigare innehåll i ett beslut om reseförbud, om den som meddelats reseförbud samtycker till detta och om det inte är fråga om ett beslut om förstärkt reseförbud enligt lagen om det nationella genomförandet av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i rambeslutet om övervakningsåtgärder som ett alternativ till tillfälligt frihetsberövande och om tillämpning av rambeslutet.

8 §

Reseförbuds giltighetstid och hävning av reseförbud

Ett reseförbud som har meddelats innan åtal har väckts gäller fram till huvudförhandlingen, om det inte har bestämts att förbudet ska upphöra tidigare eller om det inte hävs

tidigare genom ett särskilt beslut. Ett reseförbud ska helt eller delvis hävas genast när det inte längre finns förutsättningar för att hålla reseförbudet i kraft i oförändrad form. En anhållningsberättigad tjänsteman får besluta om hävning, även om reseförbudet har meddelats av en domstol.

Den som har meddelats reseförbud har redan innan åtal väcks rätt att föra frågan om huruvida ett reseförbud som meddelats av en anhållningsberättigad tjänsteman ska bestå till domstol för prövning. En sådan begäran ska tas upp till behandling inom en vecka från det att den inkommit till domstolen. Domstolen ska helt eller delvis häva förbudet, om den efter att ha gett den anhållningsberättigade tjänstemannen tillfälle att bli hörd anser att det inte finns förutsättningar för att hålla reseförbudet i kraft i oförändrad form. Vid ny behandling av ett reseförbud som domstolen meddelat ska 3 kap. 15 § 1 mom. iakttas i tillämpliga delar.

Om domstolen ställer in eller skjuter upp huvudförhandlingen i ett mål där svaranden har meddelats reseförbud, ska den bestämma om reseförbudet ska bestå.

När domstolen avgör målet får den endast i det fall att svaranden döms till ovillkorligt fängelsestraff meddela svaranden reseförbud enligt 1 § eller bestämma att ett sådant meddelat reseförbud ska bestå. En svarande som är på fri fot får meddelas ett sådant reseförbud endast på yrkande av åklagaren eller den målsägande som yrkat på straff för svaranden. Domstolen får självständigt förordna att en häktad eller den som begärts häktad ska meddelas ovan avsett reseförbud i stället för att häktas. Reseförbudet gäller då tills verkställigheten av straffet inleds eller tills en högre domstol bestämmer något annat.

10 §

Påföljder för överträdelse av reseförbud

Om den som meddelats reseförbud bryter mot skyldigheterna i beslutet om reseförbud, handlar i strid med vad domstolen i enlighet med 5 a § 1 mom. bestämt om att personen ska infinna sig för fästande av tekniska anordningar eller lösgör en sådan teknisk anordning för övervakning av förstärkt reseförbud som fästs på eller getts till honom eller henne eller sätter en sådan anordning ur funktion, eller om han eller hon flyr, börjar förbereda flykt, försvarar utredningen av ärendet eller fortsätter sin brottsliga verksamhet, får det i 2 eller 2 a § avsedda innehållet i beslutet om reseförbud ändras, eller också får han eller hon, i stället för att omfattas av reseförbud, anhållas eller häktas. Om ett ovillkorligt fängelsestraff som ådömts honom eller henne redan har blivit verkställbart, får det genast verkställas.

6 kap.

Kvarstad

2 §

Beslut om kvarstad

Innan ett åtal väcks kan en anhållningsberättigad tjänsteman yrka att egendom ska beläggas med kvarstad. Innan yrkandet framställs ska, om det inte ska anses uppenbart onödigt, åklagaren underrättas om yrkandet, och åklagaren kan överta avgörandet av frågan om huruvida yrkande ska framställas. Efter det att åtalet har väckts får ett sådant yrkande framställas av åklagaren och även av en målsägande för att säkerställa att skadestånd eller gottgörelse betalas till målsäganden själv.

4 §

Hävning av åtgärd

Den anhållningsberättigade tjänstemannen ska häva en tillfällig kvarstad före domstolsbehandling, och domstolen ska häva en kvarstad när det inte längre finns anledning att hålla säkringsåtgärden i kraft. Den anhållningsberättigade tjänstemannen ska göra framställning till domstolen om hävning av kvarstaden, om det inte längre finns förutsättningar för kvarstaden. En tillfällig kvarstad och en kvarstad förblir i kraft, även om sådan säkerhet som avses i 8 kap. 3 § i utsökningsbalken ställs för betalning av böter, skadestånd, gottgörelse eller belopp som kan komma att dömas förverkat.

Domstolen ska också häva kvarstaden om åtal inte väcks eller ett yrkande på förverkandepåföljd inte framställs inom fyra månader från det att kvarstaden meddelades. Domstolen kan förlänga denna tid med högst fyra månader åt gången, om en anhållningsberättigad tjänsteman begär detta senast två veckor innan tiden löper ut och om förutsättningarna för kvarstaden fortfarande föreligger och det inte är oskäligt att låta kvarstaden bestå med hänsyn till grunden för kvarstaden och den olägenhet som kvarstaden medför. Av särskilda skäl som hänför sig till arten och utredningen av det aktuella brottmålet kan tiden förlängas med högst ett år åt gången, eller också kan det beslutas att kvarstaden består tills vidare. Domstolen ska utan dröjsmål ta upp ett ärende som gäller förlängning av tiden och avgöra det inom den föreskrivna tiden. Den vars rättigheter, intressen eller skyldigheter saken gäller ska ges tillfälle att bli hörd i samband med att förlängningsärendet behandlas. Om personen inte kan nås, får ärendet dock avgöras utan att han eller hon hörs. Ärendet får avgöras i kansliet utan behandling vid sammanträde, om domstolen anser att det är lämpligt och personen samtycker till begäran om behandlingssätt.

5 §

Ny behandling av kvarstad

På yrkande av den vars rättigheter, intressen eller skyldigheter saken gäller ska domstolen besluta om en kvarstad ska bestå. Yrkandet ska tas upp till behandling inom en vecka från det att det inkommit till domstolen. Kvarstaden behöver dock inte tas upp till ny behandling tidigare än två månader efter den föregående behandlingen.

— — — — —

8 §

Beslut om kvarstad när en främmande stat har begärt rättslig hjälp

Beslut om kvarstad enligt 1 mom. fattas av tingsrätten på den ort där svaranden har egendom som kan beläggas med kvarstad eller där det annars är ändamålsenligt att behandla ärendet. När domstolen beslutar om kvarstad ska den samtidigt utsätta en giltighetstid för kvarstaden. Domstolen får förlänga den utsatta tiden, om en anhållningsberättigad tjänsteman senast en vecka innan denna tid löper ut framställer en begäran om saken. Domstolen ska utan dröjsmål ta upp ett ärende som gäller förlängning av tiden och avgöra det inom den utsatta tiden. Ärendet får avgöras i kansliet utan behandling vid sammanträde, om domstolen anser att det är lämpligt och svaranden samtycker till begäran om behandlingssätt.

— — — — —

452/2023

7 kap.

Beslag samt kopiering av handlingar

4 §

Förbud mot beslag och kopiering som gäller teleavlyssning, teleövervakning och basstationsuppgifter

Hos en kommunikationsförmedlare som avses i 3 § 36 punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) får inte tas i beslag eller kopieras handlingar och data som innehåller uppgifter som gäller ett i 10 kap. 3 § 1 mom. i denna lag avsett meddelande som förmedlats, i 10 kap. 6 § 1 mom. avsedda förmedlingsuppgifter i anslutning till ett meddelande eller i 10 kap. 10 § 1 mom. avsedda basstationsuppgifter.

— — — — —

12 §

Protokoll

— — — — —

En kopia av protokollet ska omedelbart sändas till den vars föremål, egendom eller handling har tagits i beslag eller kopierats samt vid behov till den hos vilken föremålet, egendomen eller handlingen har tagits i beslag. Kopia av protokollet ges inte under den tid som underrättelsen om omhändertagandet har framskjutits med stöd av 9 § 2 mom.

14 §

Hävning av beslag samt återlämnande av föremål, egendom och handlingar

Ett beslag ska hävas så snart det inte längre behövs, och föremål, egendom och handlingar som tagits i beslag ska utan dröjsmål återlämnas till den som har rätt till dem, om det inte finns något hinder för återlämnandet enligt 18 eller 23 § eller enligt bestämmelser någon annanstans i lag.

Ett beslag ska också hävas, om åtal för det brott som ligger till grund för beslaget inte väcks eller ett yrkande på förverkandepåföljd inte framställs inom fyra månader från det att föremålet, egendomen eller handlingen togs i beslag. På begäran av en anhållningsberättigad tjänsteman kan domstolen förlänga tidsfristen med högst fyra månader åt gången, om förutsättningarna för beslaget fortfarande föreligger och det inte är oskäligt att låta beslaget bestå med hänsyn till grunden för beslaget och den olägenhet som beslaget medför. Av särskilda skäl som hänför sig till arten och utredningen av det aktuella brottmålet kan tiden förlängas med högst ett år åt gången, eller också kan det beslutas att beslaget består tills vidare. Det kan också bestämmas att ett beslag består tills vidare om det är förbjudet att inneha det föremål, den egendom eller den handling som beslagtagits.

En begäran enligt 2 mom. ska framställas senast två veckor innan den föreskrivna tiden löper ut. Domstolen ska utan dröjsmål ta upp ett ärende som gäller förlängning av tiden till behandling och avgöra det inom den föreskrivna tiden. Den vars rättigheter, intressen eller skyldigheter saken gäller ska ges tillfälle att bli hörd. Ärendet får dock avgöras utan att personen hörs, om han eller hon inte kan nås eller om den underrättelse om omhändertagandet som ska lämnas till honom eller henne har framskjutits med stöd av 9 § 2 mom. Ärendet får avgöras i kansliet utan behandling vid sammanträde, om domstolen anser att det är lämpligt och personen samtycker till begäran om behandlingssätt.

15 §

Yrkande att domstol ska besluta om beslag eller kopiering

På yrkande av den vars rättigheter, intressen eller skyldigheter saken gäller ska domstolen besluta om ett beslag ska bestå eller om kopian av en handling ska förvaras för att användas som bevis. För att beslaget ska bestå eller kopian förvaras måste förutsättningarna för beslag eller kopiering fortfarande föreligga. Dessutom får det inte vara oskäligt att låta beslaget bestå med hänsyn till grunden för beslaget och den olägenhet som beslaget medför. Domstolen kan också på yrkande besluta att en handling ska kopieras i stället för att beslaget ska bestå.

Om ett yrkande enligt 1 mom. har framställts innan det har kunnat framställas vid den muntliga förhandling i domstolen eller i det skriftliga förfarande som gäller åtalet eller ett yrkande på förverkandepåföljd, ska yrkandet tas upp till behandling inom en vecka från det att det inkom till domstolen. I fråga om handläggningen gäller i tillämpliga delar vad som i 3 kap. 1 och 3 § föreskrivs om handläggning av häktningsyrkande. Ett beslag eller frågan om att förvara kopian av en handling behöver dock inte tas upp till ny behandling tidigare än två månader efter föregående behandling. Den vars rättigheter, intressen eller skyldigheter saken gäller ska ges tillfälle att bli hörd. Om personen inte kan nås, får ärendet dock avgöras utan att han eller hon hörs.

21 §

Beslut om beslag eller kopiering när en främmande stat har begärt rättslig hjälp

Föremål, egendom, handlingar och data kan på begäran av en utländsk myndighet tas i beslag, om de kan utgöra bevis i ett brottmål som behandlas av den utländska myndigheten eller om de har avhänts någon genom brott. En handling kan kopieras i stället för att tas i beslag, om den kan utgöra bevis i ett brottmål som behandlas av den utländska myndigheten. Föremål, egendom och handlingar kan tas i beslag, om de genom ett beslut av en utländsk domstol har förverkats med anledning av brott eller om det med fog kan antas att de med anledning av ett brott kommer att förverkas i ett mål som behandlas av en utländsk myndighet.

Den myndighet som beslutat om beslaget eller kopieringen ska inom en vecka från beslutet föra beslutet till tingsrätten på den ort där beslaget eller kopieringen har utförts. I mål och ärenden enligt lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen (1286/2003) kan beslutet emellertid även föras till den tingsrätt där ett ärende enligt 66 § 2 mom. i den lagen handläggs, och i mål och ärenden enligt lagen om utlämning för brott mellan Finland och de övriga nordiska länderna (1383/2007) kan beslutet föras till den tingsrätt där ett ärende enligt 63 § 2 mom. i den lagen handläggs. Den domstol som beslutar om fastställelsen ska samtidigt utsätta en giltighetstid för beslaget. Om den myndighet som beslutat om beslaget framställer en begäran om saken inom giltighetstiden för beslaget, får domstolen förlänga tiden. Ärendet får avgöras i kansliet utan behandling vid sammanträde, om domstolen anser att det är lämpligt och den vars rättigheter, intressen eller skyldigheter saken gäller samtycker till begäran om behandlingssätt. Åklagaren ska vid behov underrätta den myndighet som tidigare behandlat beslagsärendet om beslutet om beslag eller kopiering.

Om föremål, egendom eller handlingar har tagits i beslag eller handlingar har kopierats för att användas som bevis i ett brottmål som behandlas av en utländsk myndighet, kan domstolen på begäran av den myndighet som beslutat om beslaget eller kopieringen besluta att det som beslagtagits eller kopiorna vid behov får överlämnas till den utländska myndighet som framställt begäran, varvid denna ska åläggas att återlämna dem när de inte längre behövs som bevis i målet. Domstolen kan dock bestämma att ett föremål, egendom,

en handling eller en kopia av en handling inte behöver återlämnas om detta är klart oändamålsenligt.

I fråga om beslag enligt denna paragraf gäller i övrigt i tillämpliga delar vad som föreskrivs i 1–13 §, 14 § 1 mom., 15, 17 och 22 §, 23 § 3 och 4 mom. och 25 § i detta kapitel och i 3 kap. 1 § 2 mom. samt i 5 och 6 § och i lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden. Vad som i detta kapitel föreskrivs om kopior av handlingar får tillämpas, om det är möjligt enligt bestämmelserna om begäran om rättslig hjälp eller lämnande av rättslig hjälp.

I fråga om begäranden om frysning som inkommit från en medlemsstat i Europeiska unionen och som avses i lagen om verkställighet i Europeiska unionen av frysningsbeslut av egendom eller bevismaterial, i fråga om beslut om beslag som avses i lagen om genomförande av direktivet om en europeisk utredningsorder på det straffrättsliga området (430/2017) samt i fråga om beslut om frysning som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1805 om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande och lagen om tillämpning av förordningen om ömsesidigt erkännande av beslut om frysning och beslut om förverkande i Europeiska unionen iakttas de lagarna och den förordningen i stället för 1–4 mom.

23 §

Särskilda bestämmelser om återlämnande av föremål, egendom och handlingar som tagits i beslag

— — — — —

8 kap.

Genomsökning

14 §

Tillämpliga bestämmelser vid vissa platsgenomsökningar

— — — — —

18 §

Domstolsprövning av husrannsakan eller platsgenomsökning

— — — — —

Det som föreskrivs ovan i denna paragraf tillämpas även på platsgenomsökning som gäller platser som avses i 14 §, om genomsökningen i fråga om konsekvenserna och förfarandet har motsvarat husrannsakan.

Genomsökning av utrustning

23 §

Skyldighet för innehavare av informationssystem att lämna uppgifter och bistå vid användningen av dem

Innehavaren av ett informationssystem, den som svarar för systemet eller någon annan person är skyldig att på begäran ge förundersökningsmyndigheten lösenord och andra motsvarande uppgifter som behövs för genomsökning av utrustning och att bistå vid användningen av dem. Personen i fråga ska, om han eller hon önskar det, få ett skriftligt intyg över begäran.

Den som vägrar lämna de uppgifter som avses i 1 mom. eller bistå vid användningen av dem i enlighet med det momentet kan förhöras i domstol så som föreskrivs i 7 kap. 9 § i förundersökningslagen.

Bestämmelserna i 1 mom. gäller inte den som är misstänkt för brott och inte heller en person som avses i 7 kap. 3 § 1 eller 2 mom. och som har rätt eller skyldighet att vägra vittna.

29 a §

Domstolsprövning av genomsökning av utrustning

Om genomsökning av utrustning har företagits i samband med husrannsakan eller sådan platsgenomsökning som avses i 18 § 4 mom. eller om det finns anledning att anta att genomsökningen har omfattat sådan information som avses i 1 § 3 mom., ska domstolen på yrkande av innehavaren av utrustningen eller av en annan person som har rätt till utrustningen avgöra om det har funnits förutsättningar för genomsökning av utrustning eller om genomsökningen har genomförts på det sätt som krävs enligt 22 § och med iakttagande i tillämpliga delar av 5 och 6 §.

På handläggningen av yrkanden enligt 1 mom. tillämpas vad som i 18 § föreskrivs om handläggning av yrkanden som gäller husrannsakan och platsgenomsökning.

9 kap.

Tvångsmedel i samband med särskilda undersökningsmetoder

3 §

Upptagande av signalement

Av den som är misstänkt för brott får en polisman för identifiering, utredning av brott, användning av andra tvångsmedel enligt denna lag och registrering av brottslingar ta finger-, hand- och fotavtryck, handstils-, röst- och luktprov samt ansiktsbilder och fotografier och ta upp kännemärken (*signalement*).

10 kap.

Hemliga tvångsmedel

3 §

Teleavlyssning och dess förutsättningar

Med *teleavlyssning* avses att ett meddelande som tas emot av eller sänds från en viss teleadress eller teleterminalutrustning och som förmedlas i ett i 3 § 43 punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation avsett allmänt kommunikationsnät eller i ett därtill anslutet kommunikationsnät avlyssnas, upptas eller behandlas på något annat sätt för utredning av innehållet i meddelandet och av de förmedlingsuppgifter i anslutning till det som avses i 6 § i detta kapitel. Teleavlyssning får riktas endast mot meddelanden från eller meddelanden avsedda för en person som är misstänkt för brott.

Förundersökningsmyndigheten kan ges tillstånd att rikta teleavlyssning mot en teleadress eller teleterminalutrustning som en misstänkt innehar eller annars kan antas användas, om den misstänkte är skäligen misstänkt för

1) folkmord, förberedelse till folkmord, brott mot mänskligheten, grovt brott mot mänskligheten, aggressionsbrott, förberedelse till aggressionsbrott, krigsförbrytelse, grov

krigsförbrytelse, tortyr, brott mot förbudet mot kemiska vapen, brott mot förbudet mot biologiska vapen eller brott mot förbudet mot infanteriminor,

2) äventyrande av Finlands suveränitet, krigsanstiftan, landsförräderi, grovt landsförräderi, spioneri, grovt spioneri, röjande av statshemlighet eller olovlig underrättelseverksamhet,

3) högförräderi, grovt högförräderi eller förberedelse till högförräderi,

4) grov spridning av bild som på ett sexuellt sätt visar barn,

5) våldtäkt mot barn, grov våldtäkt mot barn, sexuellt övergrepp mot barn, grovt sexuellt övergrepp mot barn eller sexuellt utnyttjande av barn,

6) dråp, mord, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel eller i 21 kap. 6 a § i strafflagen avsedd förberedelse till grovt brott mot liv eller hälsa enligt 1, 2 eller 3 § i det kapitlet,

7) grovt ordnande av olaglig inresa, grovt frihetsberövande, människohandel, grov människohandel, tagande av gisslan eller förberedelse till tagande av gisslan,

8) grovt rån, förberedelse till grovt rån eller grov utpressning,

9) grovt häleri, yrkesmässigt häleri eller grov penningtvätt,

10) sabotage, trafiksabotage, grovt sabotage, grovt äventyrande av andras hälsa, kärnladdningsbrott eller kapning,

11) brott som begåtts i terroristiskt syfte enligt 34 a kap. 1 § 1 mom. 2–8 punkten eller 2 mom. i strafflagen, brott avseende radiologiska vapen som begåtts i terroristiskt syfte, förberedelse till brott som begås i terroristiskt syfte, ledande av terroristgrupp, främjande av en terroristgrupps verksamhet, meddelande av utbildning för ett terroristbrott, deltagande i utbildning för ett terroristbrott om gärningen är så allvarlig att den förutsätter fängelsestraff, rekrytering för ett terroristbrott, finansiering av ett terroristbrott, finansiering av en terrorist, finansiering av terroristgrupp, eller resa i syfte att begå ett terroristbrott om gärningen är så allvarlig att den förutsätter fängelsestraff,

12) grov skadegörelse eller grov dataskadegörelse,

13) grovt bedrägeri eller grovt ocker,

14) grov penningförfalskning,

15) grovt störande av post- och teletrafik eller grov systemstörning,

16) grovt skjutvapenbrott,

17) grov miljöförstöring, eller

18) grovt narkotikabrott.

4 §

Inhämtande av information i stället för teleavlyssning

Om det är sannolikt att i 3 § avsedda meddelanden och tillhörande förmedlingsuppgifter inte längre är tillgängliga genom teleavlyssning, kan förundersökningsmyndigheten trots förbudet enligt 7 kap. 4 § beviljas tillstånd att under de förutsättningar som anges i 3 § i detta kapitel beslagta eller kopiera dem hos en kommunikationsförmedlare.

5 §

Beslut om teleavlyssning och annat motsvarande inhämtande av information

Beslut om teleavlyssning och om inhämtande av information enligt 4 § ska fattas av domstolen på yrkande av en anhållningsberättigad tjänsteman.

Tillstånd till teleavlyssning och till inhämtande av information enligt 4 § 2 mom. kan ges för högst en månad åt gången räknat från den dag då tillstånd ges.

I ett yrkande och i ett beslut om teleavlyssning och inhämtande av information i stället för teleavlyssning ska följande nämnas:

- 1) det misstänkta brottet och brottstidpunkten,
- 2) den misstänkte eller, om den misstänkte inte är känd, den teleadress eller teleterminalutrustning som åtgärden riktas mot,
- 3) de fakta som brottsmisstanken mot den misstänkte och förutsättningarna för teleavlyssningen eller för inhämtandet av information i stället för teleavlyssning grundar sig på,
- 4) giltighetstiden med angivande av klockslag för tillståndet till teleavlyssning eller inhämtande av information enligt 4 § 2 mom.,
- 5) den anhållningsberättigade tjänsteman som leder och övervakar utförandet av teleavlyssningen eller inhämtandet av information i stället för teleavlyssning,
- 6) eventuella begränsningar och villkor för teleavlyssningen eller inhämtandet av information i stället för teleavlyssning.

Beslut om de teleadresser eller den teleterminalutrustning som åtgärden riktas mot fattas av en anhållningsberättigad tjänsteman, utom i situationer där den misstänkte inte är känd. I beslutet ska valet av de teleadresser eller den teleterminalutrustning som åtgärden riktas mot motiveras.

6 §

Teleövervakning och dess förutsättningar

Med *teleövervakning* avses att förmedlingsuppgifter som innehas av en kommunikationsförmedlare som avses i 3 § 36 punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation inhämtas om ett meddelande som har sänts från eller tagits emot av en teleadress eller teleterminalutrustning som är kopplad till ett kommunikationsnät som avses i 3 § i detta kapitel samt att uppgifter om en teleadress eller teleterminalutrustnings läge inhämtas eller att användningen av adressen eller utrustningen tillfälligt förhindras. Med *förmedlingsuppgifter* avses i denna lag sådana uppgifter om ett meddelande som kan förknippas med en i 3 § 7 punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation avsedd användare eller med en i 30 punkten i den paragrafen avsedd abonnent och som behandlas i kommunikationsnäten för att överföra, distribuera eller tillhandahålla meddelanden.

7 §

Teleövervakning med samtycke av den som innehar en teleadress eller teleterminalutrustning

Om förundersökningen gäller ett brott som har medfört en persons död, kräver teleövervakningen mot en teleadress eller teleterminalutrustning som denne innehaft inte samtycke av personens rättsinnehavare.

Om förundersökningen gäller ett brott som avses i 6 § 2 mom. och en persons hälsotillstånd har försämrats så att personen är uppenbart oförmögen att ge sitt samtycke enligt 1 mom., får förundersökningsmyndigheten utan personens samtycke rikta teleövervakning mot en teleadress eller teleterminalutrustning som personen innehar. En förutsättning är dessutom att detta ska anses nödvändigt med beaktande av sakens brådskande natur och övriga omständigheter som inverkar på saken.

9 §

Beslut om teleövervakning och om inhämtande av lägesuppgifter

På yrkande av en anhållningsberättigad tjänsteman ska domstolen besluta om teleövervakning enligt 6 §, 7 § 1 mom. 1 och 4–6 punkten och 7 § 2 och 3 mom. samt om inhämtande av lägesuppgifter enligt 8 §. Om ärendet inte tål uppskov, får en anhållningsberättigad tjänsteman besluta om teleövervakning och inhämtande av lägesuppgifter till dess att domstolen har avgjort yrkandet om beviljande av tillstånd. Ärendet ska föras till domstol så snart det är möjligt, dock senast 24 timmar efter det att tvångsmedlet började användas.

En anhållningsberättigad tjänsteman ska besluta om teleövervakning som avses i 7 § 1 mom. 2 och 3 punkten.

Tillstånd kan ges och beslut fattas för högst en månad åt gången räknat från den dag då tillståndet gavs eller beslutet fattades. Tillståndet eller beslutet får även gälla en viss tidsperiod som föregått tillståndet eller beslutet. Denna tidsperiod får vara längre än en månad.

I ett yrkande och i ett beslut om teleövervakning ska följande nämnas:

- 1) det misstänkta brottet och brottstidpunkten,
- 2) den misstänkte eller, om den misstänkte inte är känd, den teaddress eller teleterminalutrustning som åtgärden riktas mot,
- 3) de fakta som brottsmisstanken mot den misstänkte och förutsättningarna för teleövervakning grundar sig på,
- 4) den misstänktes, en målsägandes, ett vittnes eller någon annan persons samtycke, om detta är ett villkor för teleövervakningen,
- 5) tillståndets giltighetstid med angivande av klockslag,
- 6) den anhållningsberättigade tjänsteman som leder och övervakar utförandet av teleövervakningen,
- 7) eventuella begränsningar och villkor för teleövervakningen.

Beslut om de teaddresser eller den teleterminalutrustning som åtgärden riktas mot fattas av en anhållningsberättigad tjänsteman, utom i situationer där den misstänkte inte är känd. I beslutet ska valet av de teaddresser eller den teleterminalutrustning som åtgärden riktas mot motiveras.

14 §

Förtäckt inhämtande av information och dess förutsättningar

Med *förtäckt inhämtande av information* avses inhämtande av information genom kortvarig interaktion med en viss person där falska, vilseledande eller förtäckta uppgifter används för att hemlighålla det uppdrag som en polisman, en tullman inom Tullens brottsbekämpning eller en gränsbevakningsman ska utföra.

Polisen får använda förtäckt inhämtande av information, om det finns anledning att anta att åtgärden kan bidra till utredningen av

- 1) ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst fyra år,
- 2) utnyttjande av en person som är föremål för sexhandel, eller koppleri,
- 3) narkotikabrott,
- 4) förberedelse till brott som begås i terroristiskt syfte, eller, om gärningen är så allvarlig att den förutsätter fängelsestraff, deltagande i utbildning för ett terroristbrott eller resa i syfte att begå ett terroristbrott,
- 5) grovt tullredovisningsbrott,
- 6) stöld eller häleri som hänför sig till planmässig, organiserad, yrkesmässig, fortsatt eller upprepad brottslig verksamhet,
- 7) förberedelse till tagande av gisslan, eller
- 8) förberedelse till grovt rån.

Tullen får använda förtäckt inhämtande av information, om det finns anledning att anta att åtgärden kan bidra till utredningen av

- 1) ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst fyra år,
- 2) ett narkotikabrott som ska betraktas som tullbrott,
- 3) smuggling, eller
- 4) grovt tullredovisningsbrott.

Polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet får rikta datanätsbaserat förtäckt inhämtande av information mot en misstänkt, om personen är skäligen misstänkt för ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst två år.

Förtäckt inhämtande av information är inte tillåtet i bostäder ens med bostadsinnehavarens medverkan.

15 §

Beslut om förtäckt inhämtande av information

Beslut om förtäckt inhämtande av information ska fattas av chefen för centralkriminalpolisen, chefen för en polisinspektion eller en för uppdraget förordnad anhållningsberättigad tjänsteman som särskilt utbildats för hemligt inhämtande av information. Beslut om förtäckt inhämtande av information i syfte att utreda ett tullbrott fattas av Tullens brottsbekämpningschef eller av en för uppdraget förordnad anhållningsberättigad tullman som särskilt utbildats för hemligt inhämtande av information.

Om det är fråga om utredning av ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka, tillämpas på beslut om datanätsbaserat förtäckt inhämtande av information vad som föreskrivs i 59 § i lagen om brottsbekämpning inom Gränsbevakningsväsendet.

16 §

Teknisk avlyssning och dess förutsättningar

Förundersökningsmyndigheten får rikta teknisk avlyssning mot en person som är misstänkt för brott och befinner sig utanför ett utrymme som används för stadigvarande boende och mot en misstänkt som befinner sig i en myndighetslokal och som berövats sin frihet på grund av brott. Avlyssningen kan utföras så att den riktas mot ett utrymme eller någon annan plats som den misstänkte sannolikt kan antas befinna sig i eller på eller besöka. Förundersökningsmyndigheten får rikta sådan teknisk avlyssning som endast riktas mot en teknisk anordning mot anordningen oberoende av på vilken plats den finns.

23 §

Teknisk observation av utrustning samt dess förutsättningar

Teknisk observation av utrustning får inte riktas mot sådana förtroliga meddelanden som omfattas av de bestämmelser i detta kapitel som gäller teleavlyssning, teleövervakning och annan teknisk observation än observation av utrustning.

25 §

Inhämtande av identifieringsuppgifter för teleadresser eller teleterminalutrustning

— — — — —

För inhämtande av de uppgifter som avses i 1 mom. får förundersökningsmyndigheten bara använda sådana tekniska anordningar som enbart kan användas för att identifiera teleadresser och teleterminalutrustningar. Transport- och kommunikationsverket ska kontrollera att de tekniska anordningarna uppfyller kraven enligt detta moment och att anordningarna inte på grund av sina egenskaper orsakar skadliga störningar i ett allmänt kommunikationsnätets anordningar eller tjänster.

— — — — —

27 §

Täckoperationer och förutsättningar för sådana

— — — — —

Polisen får rikta en täckoperation mot en person som är misstänkt för brott, om personen är skäligen misstänkt för något annat i 3 § avsett brott än grovt ordnande av olaglig inresa eller grovt tullredovisningsbrott, eller om personen är skäligen misstänkt för ett brott som avses i 20 kap. 19 § i strafflagen. En förutsättning för en täckoperation i fråga om andra brott än dråp, mord och dråp under förmildrande omständigheter är dessutom att inhämtandet av information måste anses vara behövligt på grund av att den brottsliga verksamheten är planmässig, organiserad eller yrkesmässig eller på grund av att det kan antas att den fortsätter eller upprepas.

— — — — —

28 §

Brottsförbud

— — — — —

Trots vad som föreskrivs i 1 mom. får en polisman som företar en täckoperation begå en ordningsförseelse eller något annat jämförbart brott, för vilket det föreskrivna straffet är ordningsbot, eller en trafikförseelse, om gärningen är nödvändig för att syftet med täckoperationen ska nås eller för att inhämtandet av information inte ska avslöjas.

29 §

Deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet och i kontrollerade leveranser

Trots vad som föreskrivs i 28 § 1 mom. får en polisman som företar en täckoperation under sitt deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet skaffa lokaler eller fordon eller andra sådana hjälpmedel, transportera personer, föremål eller ämnen, sköta ekonomiska angelägenheter eller bistå den kriminella sammanslutningen på andra med dessa jämförbara sätt, om det på synnerligen giltiga skäl kan antas att

- 1) åtgärden genomförs också utan polismannens medverkan,
 - 2) polismannens verksamhet inte äventyrar eller skadar någons liv, hälsa eller frihet eller orsakar betydande fara för eller skada på egendom, och
 - 3) biståndet avsevärt främjar möjligheterna att uppnå syftet med täckoperationen.
- — — — —

452/2023

31 §

Beslut om en täckoperation

Beslut om en täckoperation ska fattas av chefen för centralkriminalpolisen. Chefen för centralkriminalpolisen, chefen för en polisinrättning eller en för uppdraget förordnad anhållningsberättigad tjänsteman som särskilt utbildats för hemligt inhämtande av information ska besluta om täckoperationer som genomförs uteslutande i datanät.

35 §

Beslut om bevisprovokation genom köp

Beslut om bevisprovokation genom köp ska fattas av chefen för centralkriminalpolisen. Beslut om bevisprovokation genom köp som gäller säljanbud uteslutande till allmänheten får fattas också av en för uppdraget förordnad anhållningsberättigad tjänsteman som särskilt utbildats för hemligt inhämtande av information.

38 §

Säkerheten för en polisman vid förtäckt inhämtande av information, en täckoperation och vid bevisprovokation genom köp

Om det är fråga om datanätsbaserat förtäckt inhämtande av information vid utredning av ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka, tillämpas på säkerheten för en gränsbevakningsman vid datanätsbaserat förtäckt inhämtande av information vad som föreskrivs i 60 § i lagen om brottsbekämpning inom Gränsbevakningsväsendet.

39 §

Användning av informationskällor och förutsättningar för styrd användning av informationskällor

Med *användning av informationskällor* avses annat än sporadiskt konfidentiellt mottagande av information av betydelse för utredning av ett brott av personer som inte hör till polisen eller till någon annan myndighet (*informationskälla*).

40 §

Beslut om styrd användning av informationskällor

Beslut om styrd användning av informationskällor ska fattas av chefen för centralkriminalpolisen, chefen för en polisinrättning eller en för uppdraget förordnad anhållningsberättigad tjänsteman som särskilt utbildats för hemligt inhämtande av information. Beslut om styrd användning av informationskällor i syfte att utreda ett tullbrott som Tullen undersöker fattas av Tullens brottsbekämpningschef eller av en för uppdraget förordnad anhållningsberättigad tullman som särskilt utbildats för hemligt inhämtande av information.

42 §

Beslut om kontrollerade leveranser

Beslut om kontrollerade leveranser som utförs av polisen ska fattas av chefen för centralkriminalpolisen, chefen för en polisinsättning eller en för uppdraget förordnad anhållningsberättigad tjänsteman som särskilt utbildats för hemligt inhämtande av information. Det föreskrivs särskilt om beslutsfattandet om andra myndigheters kontrollerade leveranser.

43 §

Förfarandet i domstol

Om den misstänkte i enlighet med 5 § 3 mom. 2 punkten eller 9 § 4 mom. 2 punkten inte är känd och domstolen har beviljat tillstånd till teleavlyssning eller teleövervakning, får den pröva och avgöra ett ärende som gäller beviljande av tillstånd i fråga om en ny teleadress eller teleterminalutrustning utan att den tjänsteman som framställt yrkandet eller en av denne förordnad tjänsteman är närvarande, om det har förflutit mindre än en månad från den muntliga förhandlingen i ett tillståndsärende som gäller samma misstanke om brott. Ärendet kan behandlas utan att tjänstemannen är närvarande också om användningen av tvångsmedlet redan har avslutats.

48 §

Beslut om skyddande

Beslut om registeranteckningar och upprättande av handlingar enligt 47 § 2 mom. ska fattas av chefen för centralkriminalpolisen. Om det är fråga om förhindrande av ett tullbrott som Tullen undersöker, ska beslutet fattas av Tullens brottsbekämpningschef. Om det är fråga om förhindrande av ett brott som det ankommer på Gränsbevakningsväsendet att undersöka, ska beslutet fattas av avdelningschefen eller biträdande avdelningschefen för juridiska avdelningen vid staben för Gränsbevakningsväsendet.

52 §

Förbud mot avlyssning och observation

Teleavlyssning, inhämtande av information i stället för teleavlyssning, teknisk avlyssning, optisk observation och teknisk observation av utrustning får inte riktas mot meddelanden mellan

- 1) en misstänkt och hans eller hennes rättsliga biträde som avses i 17 kap. 13 § 1 eller 3 mom. i rättegångsbalken eller tolk som avses i 1 mom. i den paragrafen, eller den som till det rättsliga biträdet står i sådant förhållande som avses i 22 § 2 mom. i det kapitlet,
- 2) en misstänkt och en i 17 kap. 16 i rättegångsbalken avsedd präst eller någon annan person i motsvarande ställning, eller
- 3) en misstänkt som berövats sin frihet på grund av brott och en läkare, en sjukskötare, en psykolog eller en socialarbetare.

Om inte utredningen gäller ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst sex år, får teleavlyssning, inhämtande av information i stället för teleavlyssning, teknisk avlyssning, optisk observation och teknisk observation av utrustning inte heller riktas mot meddelanden mellan

1) en misstänkt och dennes närstående som avses i 17 kap. 17 § 1 mom. i rättegångsbalken,

2) en misstänkt och en läkare eller någon annan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som avses i 17 kap. 14 § 1 mom. i rättegångsbalken, eller den som till läkaren eller den yrkesutbildade personen står i sådant förhållande som avses i 22 § 2 mom. i det kapitlet, eller

3) en misstänkt och en sådan upphovsman till eller utgivare av ett meddelande som gjorts tillgängligt för allmänheten eller utövare av programverksamhet som avses i 17 kap. 20 § 1 mom. i rättegångsbalken eller den som till upphovsmannen, utgivaren eller utövaren står i sådant förhållande som avses i 22 § 2 mom. i det kapitlet.

Om det under teleavlyssningen, inhämtandet av information i stället för teleavlyssning, den tekniska avlyssningen, den optiska observationen eller den tekniska observationen av utrustning eller vid något annat tillfälle framkommer att det är fråga om ett meddelande som inte får avlyssnas eller observeras, ska åtgärden avbrytas och de upptagningar som fåtts genom den och anteckningarna om de uppgifter som fåtts genom den genast utplånas.

De förbud mot avlyssning och observation som avses i denna paragraf gäller dock inte sådana fall där en person som avses i 1 eller 2 mom. är misstänkt för samma brott som den misstänkte eller ett brott som direkt anknyter till det brottet och det också i fråga om denne har fattats beslut om teleavlyssning, inhämtande av information i stället för teleavlyssning, teknisk avlyssning, optisk observation eller teknisk observation av utrustning.

56 §

Användning av överskottsinformation

Överskottsinformation får också användas, om användningen av överskottsinformationen kan antas vara av synnerlig vikt för utredningen av brottet och om det för brottet föreskrivna strängaste straffet är fängelse i minst tre år eller det är fråga om något av följande brott:

- 1) givande av muta,
- 2) deltagande i en organiserad kriminell sammanslutnings verksamhet,
- 3) misshandel, dödsvållande, grovt vållande av personskada, deltagande i slagsmål, framkallande av fara eller utsättande,
- 4) grovt hemfridsbrott,
- 5) frihetsberövande, bortförande av barn, olaga hot eller olaga tvång,
- 6) givande av muta i näringsverksamhet eller tagande av muta i näringsverksamhet,
- 7) utpressning,
- 8) förberedelse till allmänfarligt brott,
- 9) tagande av muta, brott mot tjänstehemlighet eller missbruk av tjänsteställning, eller
- 10) narkotikabrott.

57 §

Utplåning av information

Överskottsinformationen ska utplånas efter det att målet har avgjorts genom en lagakraftvunnen dom eller avskrivits. Informationen får dock bevaras och lagras i enlighet med lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet, lagen om behandling av personuppgifter inom Tullen (650/2019) eller lagen om behandling av personuppgifter vid Gränsbevakningsväsendet (639/2019), om informationen gäller ett brott som avses i 56 § 1 eller 2 mom. i detta kapitel eller om den behövs för att förhindra ett brott som avses

i 15 kap. 10 § i strafflagen. Information som inte ska utplånas ska bevaras i fem år efter det att målet har avgjorts genom en lagakraftvunnen dom eller avskrivits.

Om det är fråga om överskottsinformation som inte har samband med ett brott eller vars innehåll inte kan utrönas får informationen dock, med samtycke av den misstänkte, utplånas redan före den tidpunkt som avses i 1 mom.

Basstationsuppgifter som avses i 10 § ska utplånas när målet har avgjorts genom en lagakraftvunnen dom eller avskrivits.

58 §

Avbrytande av teleavlyssning, teleövervakning, teknisk avlyssning och teknisk observation av utrustning

Om det framgår att teleavlyssningen eller teleövervakningen riktas mot något annat än i tillståndet avsett meddelande från eller till den som är misstänkt för brott eller att den brottsmisstänkte som den tekniska avlyssningen riktas mot inte befinner sig i det utrymme eller på den plats som avlyssnas, ska användningen av tvångsmedlet till denna del avbrytas så snart som möjligt. De upptagningar som har fåtts genom avlyssningen, de uppgifter som har fåtts genom teleövervakningen och anteckningarna om de uppgifter som fåtts genom användningen av sådana tvångsmedel ska genast utplånas.

Skyldigheten att avbryta åtgärden och skyldigheten att utplåna upptagningarna och anteckningarna gäller också teknisk observation av utrustning, om det framgår att observationen gäller ett förtroligt meddelande som omfattas av de bestämmelser i detta kapitel som gäller teleavlyssning, teleövervakning och annan teknisk observation än observation av utrustning eller det framgår att den misstänkte inte använder den anordning som är föremål för observationen.

60 §

Underrättelse om användning av hemligt tvångsmedel

En misstänkt som varit föremål för teleavlyssning, inhämtande av information i stället för teleavlyssning, teleövervakning, inhämtande av lägesuppgifter för att nå misstänkta, systematisk observation, förtäckt inhämtande av information, teknisk observation och kontrollerade leveranser ska utan dröjsmål underrättas om detta skriftligen när ärendet har förts till åklagaren för prövning eller förundersökningen annars har avslutats eller avbrutits. Den misstänkte ska dock underrättas om ett tvångsmedel senast ett år efter det att användningen av det har avslutats. I en underrättelse om teleavlyssning eller teleövervakning som riktats mot en misstänkt ska de teleadresser eller den teleterminalutrustning som varit föremål för åtgärden specificeras.

63 §

Kommunikationsförmedlares skyldighet att biträda och tillträde till vissa utrymmen

En kommunikationsförmedlare ska utan ogrundat dröjsmål göra de kopplingar i ett telefonät som behövs för teleavlyssning och teleövervakning och tillhandahålla förundersökningsmyndigheten de uppgifter och redskap samt den personal som behövs för utförande av teleavlyssningen. Detsamma gäller de situationer där förundersökningsmyndigheten genomför teleavlyssning eller teleövervakning med hjälp av en teknisk anordning. Kommunikationsförmedlaren ska dessutom ge undersökningsledaren sådana uppgifter som företaget har i sin besittning och som behövs för teknisk spårning.

Förundersökningsmyndigheten, den som utför åtgärden och den biträdande personalen har rätt att för att göra de kopplingar som behövs för teleavlyssning få tillträde också till

andra utrymmen än de som är i kommunikationsförmedlarens besittning, dock inte till utrymmen som används för stadigvarande boende. En anhållningsberättigad tjänsteman beslutar om åtgärden. Det föreskrivs särskilt om husrannsakan.

65 §

Tillsyn över användningen av hemliga tvångsmedel

Användningen av hemliga tvångsmedel vid polisen ska övervakas av cheferna för de enheter som använder sådana tvångsmedel samt av Polisstyrelsen när det är fråga om enheter som är underställda Polisstyrelsen. Användningen av hemliga tvångsmedel inom Tullens brottsbekämpning ska övervakas av Tullen och cheferna för de enheter som använder sådana tvångsmedel. Användningen av hemliga tvångsmedel inom Gränsbevakningsväsendet ska övervakas av staben för Gränsbevakningsväsendet och de förvaltningsenheter inom Gränsbevakningsväsendet som använder hemliga tvångsmedel.

11 kap.

Särskilda bestämmelser

1 b §

Användning av tvångsmedel med anledning av misstanke om brottslig gärning

Med anledning av en i 3 kap. 5 § i förundersökningslagen avsedd brottslig gärning som någon misstänks ha gjort sig skyldig till innan han eller hon fyllt 15 år får den som misstänkts för den brottsliga gärningen gripas eller får tvångsmedel enligt 4 eller 6–10 kap. i denna lag användas, om förutsättningarna för användning av tvångsmedlen uppfylls.

2 a §

Förundersökningsmyndighetens skyldighet att underrätta åklagaren om användning av tvångsmedel

Utöver vad som annanstans i denna lag föreskrivs om saken ska förundersökningsmyndigheten i enlighet med vad sakens natur och det aktuella tvångsmedlet kräver vid behov underrätta åklagaren om användningen av tvångsmedel.

4 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser utfärdas om

8) innehållet i ett i 2 kap. 12 i § 2 mom. avsett meddelande till åklagaren om de uppgifter om avtjänande av häktningsarrest som behövs vid domstolsbehandlingen.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2023.

På tvångsmedel som är i kraft vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas bestämmelserna i denna lag.

452/2023

Helsingfors den 23 mars 2023

Republikens President
Sauli Niinistö

Justitieminister Anna-Maja Henriksson